

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

YILMAZ ŞENGÜL BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19268)

Karar Tarihi: 8/11/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Raportör : Volkan SEVTEKİN
Başvurucu : Yılmaz ŞENGÜL
Vekili : Av. Ramazan ERDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ayıplı mal bedelinin iadesi istemiyle açılan davanın aktif husumet yokluğundan reddedilerek aleyhe vekâlet ücretine hükmedilmesi suretiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 5/12/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir:
7. Başvurucu, 26/11/2011 tarihinde satın aldığı cep telefonunun sürekli olarak arızalanması nedeniyle bedelinin iadesi için 16/7/2013 tarihinde Isparta Valiliği Tüketici Sorunları Hakem Heyetine (Heyet) başvurmuştur.
8. Heyet, 11/11/2013 tarihli kararı ile başvurusunun talebi doğrultusunda şikâyeteye konu cep telefonunun geri alınarak, ödenen 1.496,75 TL bedelin satıcı ve imalatçı/ithalatçı firma tarafından müteselsil sorumluluk esaslarına göre karşılanmasına karar vermiştir.
9. Başvurucu, Heyet kararına rağmen mağduriyetinin giderilmediğini belirterek Isparta 2. Asliye Hukuk Mahkemesi (Mahkeme) nezdinde 7/2/2014 tarihinde ayıplı telefon bedelinin tarafına ödenmesi istemiyle dava açmıştır.
10. Mahkemenin 30/10/2014 tarihli ve E.2014/68, K.2014/564 sayılı kararı ile davaya konu cep telefonunun satış sözleşmesinde alıcının U. M. Tic. ve San. Ltd. Şti. (şirket) olması nedeniyle davaya ticaret mahkemesi sıfatıyla bakılması gerektiği, dava açma ehliyetinin şirkete ait olduğu, bir başka ifadeyle davacının (başvurucunun) aktif dava ehliyeti

bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine ve davacı aleyhine 1.496,75 TL vekâlet ücretine hükmedilmesine kesin olarak karar verilmiştir.

11. Başvuru, anılan kararın tebliğinden itibaren yasal süre içerisinde yapılmıştır.

12. Diğer taraftan UYAP aracılığıyla erişilen bilgi ve belgelerden, bireysel başvuru konusu olan karardan sonra bu defa şirket tarafından 5/11/2014 tarihinde ayıplı telefon bedelinin tahsili istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır. Isparta 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17/9/2015 tarihli ve E.2014/616, K.2015/604 sayılı kararıyla davanın kabulü ile 1.496,75 TL alacağın davalı şirketten alınarak davacı şirkete verilmesine, davacıda bulunan cep telefonunun davalı şirkete iadesine karar verilmiş; davacı şirket lehine 1.500 TL vekâlet ücretine hükmedilmiştir. Anılan hüküm tarafların temyiz etmemesi üzerine 13/11/2015 tarihinde kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Mahkemenin 8/11/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

14. Başvurucu, babasına ait şirket adına alınarak kendisine hediye edilen cep telefonunun arızalanması üzerine bedelinin iadesine ilişkin açtığı davanın, tüketici tanımının dar yorumlanarak aktif husumet ehliyeti yokluğundan reddedilmesi ve telefon bedeli kadar aleyhine vekâlet ücretine hükmedilmesi suretiyle Anayasa'nın 35., 36. ve 40. maddelerinde güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

15. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

16. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetinin özü açtığı davanın esasına girilmeden usulden reddine ve ayrıca aleyhine vekâlet ücretine hükmedilmesine yönelik olduğundan inceleme adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkı yönünden yapılmıştır.

17. Adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelir. Kişinin mahkemeye başvurmasını engelleyen veya mahkeme kararını anlamsız hâle getiren, bir başka ifadeyle mahkeme kararını önemli ölçüde etkisizleştiren sınırlamalar mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir (*Özkan Şen*, B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

18. Mahkemeye erişim hakkı, mahkemeye başvuru konusunda etkili bir sistemin var olmasını ve dava açmak isteyen kişilerin mahkemeye ulaşmada açık, pratik ve yeterli fırsatlara sahip olmasını gerektirir. Özellikle hukuki ya da uygulamadaki belirsizlikler kişilerin mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir (*Aktif Elektrik Müh. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.*, B. No: 2012/855, 26/6/2014, § 34). Bu nedenle mahkemelerin, usul kurallarını uygularken yargılamanın hakkaniyetine zarar getirecek ölçüde katı şekilcilikten kaçınmaları gerektiği gibi kanunla öngörülmüş usul şartlarının ortadan kalkmasına neden olacak ölçüde aşırı esneklikten de kaçınmaları gerekir (*Kamil Koç*, B. No: 2012/660, 7/11/2013, § 65).

19. Yargılama giderlerinin haksız çıkan taraf üzerinde bırakılması, haksız yere dava açmanın veya dava açılmasına sebebiyet vermenin bir sonucudur. Diğer bir ifadeyle yargılama giderinin haksız çıkan taraf üzerinde bırakılması, davada haklı çıkan tarafın o dava nedeniyle uğradığı zararın (yaptığı masrafların) tazmini mahiyetindedir. Bunun yanında vekâlet ücreti de bir yargılama gideri olup davacı veya davalının o dava nedeniyle aldıkları hukuki yardım karşılığında avukata ödedikleri ücretin telafisi amaçlanmaktadır (AYM, E.2013/95, K.2014/176, 13/11/2014).

20. Dava aşamasında kimin lehine ya da aleyhine olacağı önceden belli olmayan bu ücret yükümlülüğü, bir usul kuralı olup mahkemeye erişim hakkı ile ilişkilidir (*Serkan Acar*, B. No: 2013/1613, 2/10/2013, § 38). Başvurucu aleyhine hükmedilen vekâlet ücreti ile başvurunun mahkemeye erişimine müdahalede bulunulduğu, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 323. maddesinin (ğ) bendinde vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekâlet ücretinin yargılama gideri olması ve karar tarihinde yürürlükte olan avukatlık asgari ücret tarifesi uyarınca müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu açıktır.

21. Bunun yanında vekâlet ücretine yönelik düzenlemelerin, gereksiz başvuruların önlenerek dava sayısının azaltılması, adalet ve hakkaniyet ilkesi gereği, haksız bir fiil veya işlem nedeniyle dava açmak zorunda kalan ya da kendisine haksız bir şekilde dava açılan kişinin yükleneceği külfetin belli oranda karşılanması hususlarına yönelik olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı anlaşılmaktadır.

22. Somut olayda dava açmakta hak sahibi olduğu düşüncesiyle ileri sürdüğü hakkını mahkeme önüne taşıyarak etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyen başvurunun açtığı dava, Mahkemece uyuşmazlığın esasına girilmeden dava açma ehliyetinin şirkete ait olduğu şeklindeki gösterilen gerekçe (bkz. § 10) ile aktif dava ehliyeti yokluğundan reddedilmiştir. Öngörülebilir bu durumun sonucu olarak hükmedilen vekâlet ücretinin miktar itibarıyla dava açmayı imkânsız hâle getirmediği ya da aşırı derecede zorlaştırmadığı, bir başka ifade ile başvurunun mahkemeye erişim hakkına yönelik orantısız bir müdahale oluşturmadığı sonucuna varılmıştır.

23. Nitekim, Mahkemenin kararı doğrultusunda dava açmakta asıl hak sahibi bulunan şirket tarafından açılan dava sonucunda uyuşmazlığa konu ayıplı malın bedelinin tahsili yönünde dava kabul edilmiş ve şirket yararına vekâlet ücretine hükmedilmiştir (bkz. § 12).

24. Yapılan bu tespitler ışığında, yargısal sistem açısından olaya bakıldığında Mahkemenin usule ilişkin ölçülü ve öngörülebilir uygulamalarının hakkaniyete aykırı ve keyfi olmayıp mahkemeye erişim hakkına yönelik bir ihlalin olmadığı açık olduğu anlaşılmaktadır.

25. Açıklanan nedenlerle başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 8/11/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ